

Megjelen hetenkint kétszer
szombaton és szombaton este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoraljauhely, Főter 9 szám.

Telefon: 42. szám.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Nyiltárben minden garmond sor 40 fill.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

Előfizetési ára:

Egész évre 10 korona, félévre 5 kor-
nyedévre 2.50 korona.

— Egyes szám ára 10 fillér. —

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknek minden szó után
2 fill. Petít betűknél nagyobb, avagy
szóbetűkkel, vagy kerettel ellátott hir-
detések terméérték szerint egy négyszög-
centim. után 8 fill. — Állandó hirdeté-
seknek árkedezmény.

Magyar állapotok.

— aug. 30.

A Nap ügye bizonyos oldalakon még mindig izgatja a kedélyeket. A sajtószabadság sérelmének akarják megtenni az obstrukciós hadak ezt az incidenst, pedig hát aligha van a sajtószabadságnak lelkesebb híve azokon az oldalakon a miniszterelnöknél. Hogy a higgadt és tárgyilagos kritika milyen megállapításokat vonulathat föl A Nap ellen, azt nagyszerűen illusztrálja a Sas Ede cikke. Sas Ede egyik vezetőembere a magyar újságírásnak, intranzigens függetlenségi ember és a cikkében — bár elítéli a miniszterelnöknek szerintünk föltétlenül helyes és indokolt állás foglalását — lesújtóan kegyetlenül, de elfogulatlan igazsággal a következőképp ír A Napról:

... itt nyiltan és egyenesen kimondom azt, hogy ez az újság — A Nap, néhány más társával egyetemben — oly hangon, oly modorban irt és izgatott, amilyen modorban és hangon tisztességes tollforgató embernek nem szabadna írni. A Népszava féktelen agitatorikus hangjával sem tudok egyetérteni, noha ez az újság a társadalom oly rétegeinek ír, a kikre erősebb eszközökkel lehet inkább hatni, de mért vegye át, sőt mulja fölül a Népszava stílusát egy újság, amely talán nem dobta el magától végkép azt az ambíciót, hogy az izlésnek, a kulturának is terjesztője legyen, a magasabb műveltségű emberek is undorodás nélkül vehessék kezükbe? Hogy A Nap szélső radikális program mellett agitál és ehhez szükséges az a hang, amelyet használt? Hát A Világ nem szélső radikális újság, — talá-lunk-e benne mégis oly szemenedett durvaságokat, mint amelyekkel A Nap hasábjain nap-nap után találkozunk. — Sokan azt mondják erre: Hja, A Nap bulvárlap, igyekszik napról-napra mentől illatosabb főmedvényeket kieszelni, hadd legyen rá kíváncsi a világ: mekkora gorombaságot vágnak megint Magyarország miniszterelnökének a fejéhez? Van egy német szindarab, amelynek egyik alakja a sajtóról beszél és azt mondja: Muszáj azt a lapot elolvasnom, — olyan gyalázatos! A publikum egy nagy részének erre az aljas szenvedelmére, hogy a piszokban szeret vájkálni, alapítja számítását a legtöbb bulvárlap kiadóhivatala. A nemzeti küzdelem láza, szenvedélye ez, amely azt a szenvedélyes harcmodort magával hozza? Ó nem — törjék be százszor érte a fejemet, de ki-

mondom: ez nem a nemzeti, de üzleti küzdelem szenvedélye!

Sunt certi denique fines, mondja a miniszterelnök — és abban igaza van. Igenis: van határa a bátor igazmondásnak, amire A Nap most hivatkozik, hogy azért akarták a szárnyait elmetszeni. A határ ott van, hogy a nemzeti küzdelem ama buzgó kis vitézeinek a szerkesztőségekben úgy kellene gondolkoznok, hogy azért, mert valaki miniszter vagy miniszterelnök, még nem okvetlen kapcabetyár. Már pedig kapcabetyárokkal szokás oly hangon diskurálni, ahogy azt A Nap is cselekedte. A miniszter is ember, őt is elragadhatja a méltatlankodás, amikor nap-nap után az ő undok lepocskolását olvassa a sajtóban. Legyek én Magyarország egyik közjogi méltósága, aki nevémmel, állásomnál, műveltségemnél, hivatásomnál fogva tiszteletet érdemelek és joggal követelek; hogy jövők én akkor ahhoz, hogy engem esetleg egy haszontalan firkász, akinek se műveltsége, tán még kifogástalan jelleme sincs, csak vakmerősége elég arra, hogy engem napról-napra lehöhérozzon, lebanditázzon, leundokpiócazzon? Bizony bennem is fölforr az epe és a rendelkezésemre álló eszközöket igénybe veszem a becsületemben gázoló rüpkés ellen. Mert a mosdatlan szájra rá szoktak ütni — sőt rá kell ütni.

A kormány is ezt cselekedte. Hibája, nagy hibája, hogy nem a helyes eszközt választotta. Koboztatta volna el „A Nap“-ot nyakra-főre; indított volna ellene annyi sajtópórt, hogy arról kolduljon. De nem ezt cselekedte. Sajnos, különösen sajnos az, hogy erre bőségesen okot szolgáltatott az a fővárosi laptársunk, amely ellen ily statáriáliter eljárta. Mert vajjon az, amit „A Nap“ művelt — nem volt-e rut visszaélés a sajtószabadsággal? A közélet férfainak és magánemberek becsületének rendszeres, hogy azt ne mondjuk: üzletszerű sárba tiprása, — ez volna a sajtószabadság? Hazug szenzáció hajhászat — az a gondolatok szabad terjesztése? Nem, amit ez a lap művelt, ez nem a gondolatok terjesztése, de a művelletlenség, a rüpkés hang, a kulturátlanság, a közérkölcstelenség terjesztése volt. S örvendénék neki, ha ez a lecke hatna — örvendénék a sajtó tisztessége érdekében. Mert ez a modor, amivel „A Nap“ élt, nem a sajtó tiszteletét, de a sajtó gyűlöletét és utálatát oltja a közönségbe.

Ezt higgyék el nekem az újságírók — aki a közönség közt élek, nem a saját maguk exkluzív körében, mint ők.

Árulója vagyok a sajtónak! Judása a sajtószabadságnak! fogják rám kiáltani. Pedig nekem tiszta és önzetlen meggyőződés, hogy a sajtó tekintélyének, szabadságának a legtöbbet ártanak azok az újságok, amelyek úgy értelmezik az ő szabadságukat, hogy büntetlen és korlátlan száguldozhatnak a legdurvább becsületsértések mezején; és legtöbbet használnak azok, akik azt tartják, hogy az újságíró legyen mindig és minden körülmények közt művelt uriember és a sajtószabadságot becsülje meg elsősorban ő maga...

Nagyszerű igazságok — az erejük messzire kell, hogy hasson — a Sas Ede igazságai. És vajha megszívlelnék itt Sátoraljauhelyen is, hol sokszor akaszkodik az újságíró tollára a kicsinyes érdek és a toll nem mindig tudja egyetlen szentségének, hogy — igazat írj. Uti figura docet. A Felsőmagyarországi Hirlap annak idején ríktó színezéssel, kellemetlenül nagy hangon azt írta, hogy Kossuth Ferenc — mikor a Kossuth-szobor leleplezésekor Ujhelyben időzött — lesújtó szavakkal nyilatkozott Meczer Gyula főispánról. És nekünk módunkban állt betekinteni Kossuth Ferenc egy levelébe s abban a levélben Kossuth Ferenc tiltakozik az ellen, mintha a Fm. Hirlap által a szájába adott nyilatkozatot megtette volna. Jó lenne, ha megtanulnák a Fm. H. tájéka is: — a sajtószabadság még nem jelenti azt, hogy nem igazat írni is — szabad.

A kereskedelmi iskola.

A város közgyűlése. — Felhatalmazás a polgármesternek. — Az iskola jövője.

— aug. 30.

A város képviselőtestülete tegnap délután határozatilag kimondta, hogy a közszégi kereskedelmi iskolát szeptember elsején felállítja és felebezésre való tekintet nélkül megbizta Farkas Andor polgármestert, hogy a szükséges intézkedéseket tegye meg. És ezzel a kereskedelmi iskolához fűződő nagy érdekek túl haladták az első stációt: illesse hát elismerés minden igyekezetet, mely az akció sikerén munkált és nyugtáztassék minden érdem, melylyel a város fejlődéséért való ambíciók a maguk munkásságát eredményekhez juttatták. Nem akarunk mi itt apró részletekbe bocsájtkozni s ma még fölöslegesnek találjuk, hogy sok kicsiny jelentőségű skrupulussal vessünk számot: — tény az, hogy elvitázhatalan érdekünk a kereskedelmi iskola és a szó szoros értelmében kulturszükséglet. Meg vagyunk győződve arról — igaz hittel hisszük — hogy nemcsak prosperálni fog a kereskedelmi iskola, de minden

vonalon messzi jelentőségű konkurenciákkal kapcsolódik majd bele Ujhely életébe. És ha a kezdet kezdetén szükség is van a város áldozatkészségére, biztosra vesszük, hogy már a közel jövő meg fogja hozni az iskola virágzását és a maga lábán, egészségesen áll majd meg a városnak ez a kulturális becsű s a jelentőségében szinte korszakos vállalkozása.

A tegnap délutáni városi közgyűlésünk részletes tudósítása így szól:

(A polgármester javaslata.)

Farkas Andor polgármester megnyitva az ülést, szó szerinti szövegében a következő határozati javaslatot terjesztette elő:

Folyó hó 21 és 23. napjain városi ügyekben Budapesten tartózkodtam s ezen idő alatt a felsőkereskedelmi iskola ügyében is eljárta. Kihallgatáson voltam a vallás- és közoktatásügyi és kereskedelemügyi minisztereket helyettesítő dr. Balogh Jenő és Stettina József államtitkároknál s a nevezett államférfiak a nyilvánossági jog engedélyezése iránti kérelmünk kedvező elintézését kilátásba helyezték. Dr. Balogh Jenő közoktatásügyi államtitkár kijelentette, hogy tekintettel arra, miszerint a kérelmet országgyűlési képviselőnk is támogatja, azt kiváltságos elbírálásban fogja részesíteni s ígéretet tett arra nézve, hogy a döntést orsz. képviselőnk után 3 nap alatt tudomásomra fogja adni. Tekintettel arra, hogy a döntés a mai napig le nem érkezett s ha az iskolát szeptember hóban megnyitni akarjuk, arra tovább nem várhatunk s tekintve, hogy az iskola megnyitásának bejelentése után a magas kormány a nyilvánossági jog engedélyezését meg nem tagadhatja, indítványozom, hogy a polgármestert a képviselőtestület 378/11319-1911. sz. az alábbiakban módosítandó határozatának a felelősségre való tekintet nélkül s törvényhatósági jóváhagyás előtti végrehajtására utasítani méltóztassék. Indítványozom, hogy a képviselőtestület 378/11319-1911. sz. határozata az évi tandíj és a felvételi díj összegének megállapítására vonatkozó részében módosíttassék s az évi tandíj 200, a felvételi díj 20 koronában állapíttassék meg. — Tekintettel arra, hogy nem egy város van az országban, hol a kereskedelmi iskolát, a pénzügyi és a nagykereskedők áldozatkészségével sikerült létesíteni, továbbá figyelemmel arra, hogy a hivatkozott képviselőtestületi határozat törvényhatósági jóváhagyásánál esetleg gátló körülmény gyanánt jelentkezhet majd az, hogy a tandíj és a felvételi díjakkal befolyó 11000 kor. évi bevétel felül, fedezetlen 4000 korona kiedárról pótdómeléssel kell gondoskodni, jelentem a t. képviselőtestületnek, hogy az évi bevételből nem fedezhető kiadások fedezését pótdó emelés nélkül lehetővé teendő a helybeli pénzügyi intézetekkel a tárgyalást megkezdtem s remélem, hogy a hivatkozott képviselőtestületi határozat jóváhagyása előtt a pénzügyi intézetekkel és a kereskedelmi társulattal oly megállapodást sikerült létesítenem, mely a pótdó emelését szükségtelenné fogja tenni. Arra, hogy ebben az irányban lépéseket tegyek, annak a ténynek ismerete késztetett, hogy több város-

ban a pénzügyi és kereskedők kész iskolát adtak át a város közönségének. Kérem továbbá, méltóztassék a tanácsnak felhatalmazást adni arra, hogy méltányos esetekben, kivételesen és mindenkor szemellett tartásával a város érdekeinek, a tandíjat mérsékelhesse. Kérem végül, hogy az igazgatói teendők ellátásával, nevezetesen a szeptember 1-én eszkezendő beiratások vezetésével a dr. Schak Béla főigazgató által ajánlott Debreceni Béla miskolci felső kereskedelmi iskolai tanárt megbizhassam, a beiratások idejéről és helyéről a közönséget megfelelő módon értesíthessem s általában megtehessem mindazon intézkedéseket, melyek az iskolának a vallás és közoktatásügyi miniszterium 44001/1895. sz. rendelete értelmében való létesítéséhez szükségesek.

(Az anyagi részletek.)

A polgármester javaslatához elősnek Szöllösi Arthur szólott hozzá. Nem tudja, hogy miért kell a költségekre 15—16 ezer koronát előirányozni. Részletes felvilágosítást kér a budget egyes tételeire vonatkozóan. Hónsch Dezső arra kíváncsi, hogy hogyan áll a helyiség és az iskolai berendezés kérdése? Azt sem tartja kívánatosnak, hogy a Dókus László-féle lokalitáshoz kösse magát a képviselőtestület. Az első két esztendőben egy kisebb, 4—5 szobás lakás is megfelel. Ha 2—3 ezer korona lesz maga az évi bér s mintegy 10 ezer koronába kerül majd az átalakítás, akkor a budget sem érheti be 15—16 ezer koronával. Farkas polgármester itt megjegyezte, hogy kiadások címén a lakásbérletre, az átalakítási munkálatokra, tanárok és szolga fizetésére, felszerelésre és berendezésre 15 ezer koronát irányoztak elő. A tiszta bevétel körülbelül 10 ezer korona lesz, úgy hogy maximálisan 5 ezer korona fedezéséről fog kelleni gondoskodni. A Dókus László-féle ajánlatot nem fogadhatja el a város. Az épület bal-szárnyáért az első évben 2500, azt követően meg 3000—3000 korona bért kér, az átalakítás is sokba kerül. Nem marad hát más hátra, minthogy egy évre az első tanfolyam számára béreljen a város ideiglenes helyiséget. Buzs Barna szerint nem szabad a városnak a nyilvánossági jog nélkül megnyitni az iskolát. Azt tudja, hogy fenn a miniszteriumban ridegen elzárkóznak a nyilvánossági jog megadása előtt, nagy kérdés hát, hogy a minket pártoló befolyások megtudják-e majd törni azt az elzárkózottságot. Nem hiszi azt sem, hogy a fedezetlenül maradt 5—6 ezer koronát altruista alapon össze lehet hozni. Nincsen részletes költségvetés arra vonatkozóan sem, hogy micsoda keretek közt kell majd mozognia az iskolának két-három év múlva; az tény, hogy áldozatok kell hoznia a városnak, de 2—3 ezer koronával való megerősítésnél tovább nem mehetünk. (Érvek az iskola mellett.)

Halász József kifejtette, hogy lelkesedéssel kell felkarolnunk az akciót és az áldozatoktól sem szabad visszariadnia a városnak. Kizártnak tartja, hogy a miniszter ha megnyitja az iskola, hogy megtagadja a nyilvánossági jogot. A közeli esztendőben ki fog épülni a második és harmadik évfolyam és akkor semmi szükség sem lesz a ráfizetésre. — A polgári iskola igazgatója annak idején arra kérte a képviselőtestületet, hogy építse fel a város a régi kórház-telken az iskolát s ő hajlandó a költségek 6 százalékos annuitását magára vállalni: ha felveszi a város az 1 millió 400 ezer koronás kölcsönt, akkor a polg. iskolával együtt felépíthetjük a kereskedelmi iskolát is. Fejes Istvánnak nincsenek pénzügyi aggályai. Ha szükség van az iskolára, akkor készen kell lennünk az áldozatokra. Előbb azonban az a kérdés tisztázandó, hogy megkapja-e a város a nyilvánossági jogot, mert holmi kétséges kockázatokba sem anyagi-

lag, sem erkölcsileg nem mehet bele a város. Minden indok az ujhelyi iskola mellett szól, a sok apró városból álló hegyaljai körzet szorulna rá: — mindezt ki kell fejteni a miniszter előtt és be kell igazolni, hogy helytelen az a tanügyi politika, mely a kereskedelmi iskolák létszámát apasztani akarja. Hiszen maga a közoktatásügyi miniszter hívta fel a gimnáziumi igazgatókat, hogy az ifjuság figyelmét tereljék rá a kereskedelmi és ipari pályák előnyeire. Hát hogy akar a miniszter célt érni, ha elzárkózik a kereskedő és iparos osztályok műveltségének emelése előtt. A kereskedő, az iparos — ha művelt és öntudatos — az első tényezője lehet az országnak és ezt a célt csak a megfelelő iskolák szaporításával lehet szolgálni.

és a Fejes nagystilű felszólalásán túl, minden határozott irány nélkül, zavaros össze-vissza módon folyt tovább a vita. Pro és kontra hallatszottak hangok s skrupulusok merültek fel különösen abban irányban, hogy életképes lesz-e az iskola? Es addig-addig buzogott a szónokló képviselőtestület kedve, míg a városatyák javarésze otthagya a tanácsstermet és alig néhány képviselőtestületi tag fogadta el — kimondván egyben a határozat birtokon kívüliségét is — 12 szóval 6 ellenében a polgármester javaslatát.

A forumról.

A „Zemplén” tek. szerkesztőségének Sátoraljaujhely.

A „Zemplén” 1911. VIII/26-án kelt 68-ik számában azt olvassam magamról, hogy a bodrogkeresztúri birtokomhoz tartozó téglagyár üzembehozatala végett alakult részvénytársaság megalapítója vagyok. Kijelentem, hogy ezen közlemény teljesen téves alapon nyugszik és csak annyi felel meg a valóságnak, hogy egy közbányát adtam bérbe a Hevesmegyei Gyáripari Részvénytársaságnak.

Azon kéréssel, hogy ezen levelemet becses lapjának következő számában közreadni sziveskedjék, maradtam tisztelettel

id. gróf Wolkenstein Oswald.

*

A nagygyakorlatok.

Festői csillogások viritanak belé most új színekkel a vármegye életébe. Keresztül-kasul vonul mindenféle a hadsereg és a szeptemberi nagygyakorlatok egy egész armádiát hoznak Zemplénvármegye földjére. Száznyolcvanezer ember áll majd talpig fegyverben és amit a modern katonai tudomány produkálni tud, mindannak a bizonyosságát hozza majd elének az őszi királygyakorlat. A sok ellenőrizhetetlen, kőszá hár közlül eddig csak az bizonyult valósnak, hogy az uralkodó nem vesz részt a nagygyakorlatokon, Ferencz Ferdinánd trónörökös fogja helyettesíteni, az az értesülés azonban, hogy jelen lesz II. Vilmos német császár is, még nem nyert sem pro, sem kontra megerősítést. Arra vonatkozóan sem történt még illetékes helyen intézkedés, hogy lesz-e nagyobb szabású fogadtatás és járulnak-e majd küldöttségek a trónörökös elé. A nagygyakorlatok közigazgatási előkészítése rendkívüli munkát ró a vármegyeháza és Dókus Gyula alispán vezetése alatt serényen folynak a munkálatok. Az alispán különben ma Sztropkóra utazott, hogy személyesen győződjék meg arról, vajjon az intézkedések minden vonalon megtették-e és nincs-e szükség újabb intézkedésekre? Hire jár annak is, hogy a kabinetirodából jött közlések szerint a trónörökös Sztropkón csak a főispánt és az alispánt és a járási főszolgabírot fogja fogadni, miután minden idejé és minden tevékenységét a nagy manőver vezetésének kívánja szentelni. Az tény, hogy Sá-

rosvármegye törvényhatóságának V. köze tervbe vett hódoló tisztelegése elmarad. Egyébként a katonáknak Ujhelyen való átvonulása szakadatlanul folyik, nap-nap után robognak át az ujhelyi állomáson a katonavonatok, melyek az összpontosító helyekre viszik a hadosztályokat. Vasárnapon utazott Ujhelyen át három dunántúli ezred, Munkácsra mentek, hol hadosztály összpontosítás van és onnan igyekeznek majd gyalogosan Sztropkó felé.

Két új vasuti vonat terve.

Egy koncocium, amelynek élén br. Ghillány Imre országgyűlési képviselő áll s amelyben résztvesz az Eperjesi Kereskedők Társulata, két új vasut létesítését tervezi Sárosmegyében. Az egyik Eperjest kötné össze Korompával, a másik Eperjesről Varannón át Homonnára vezetne. A két vasut valószínűleg két külön részvénytársaság alakjában létesül. A csoport a jövő hónap elején tárgyalásokat fog kezdeni egy fővárosi pénzügytellel.

A választójog reformja.

Leirt a miniszter. — A statisztikai adatok. — Össze együtt kell lenniök.

— aug. 30.

Hogy mennyire komolyan és menten minden mellékletektől, a legsürgősebb tempóban foglalkozik a jelenlegi kormány a választójogi reform megvalósításával, arról csaknem minden héten ékesen szóló bizonyosságot tesznek különböző miniszteri leiratok. Nagyon sok szempontnak és nagyon sokféle kívánalomnak kell, hogy eleget tegyenek az új, nagy reform megalkotói. A legnagyobb gondossággal készíti elő a reformtervezetet a munkapárti kormány s ha majd nyilvánosságra kerül, bizonyára bőven kárpótol a mult kapkodásaiért és a jelen várakozásaiért.

A belügyminiszteriumból ez a leirat érkezett Zemplénvármegye törvényhatóságához és Sátoraljaujhely r. t. városhoz:

122182—1911. B. M. sz. körrendelet.
X. fő.

A helyhatóságok részéről a választóreform céljára szükséges statisztikai adatok beszolgáltatása körül tapasztalt késedelem tárgyában.

Valamennyi vármegyei és városi törvényhatóságnak.

(Árva-, Baranya-, Bars-, Esztergom-, Fejér-, Győr-, Hont-, Komárom-, Moson-, Nógrád-, Nyitra-, Somogy-, Sopron-, Tolna-, Vas-, Veszprémvármegyék és Győr, Komárom, Pécs, Pozsony, Selmec és Bélabánya városok kivételével.)

A m. kir. központi statisztikai hivatal arról értesített, hogy a választói reform céljára szolgáló statisztikai munkát befejezését, illetőleg a statisztikai hivatalnak erre vonatkozó törekvését nagyon megnehezíti az a körülmény, hogy a városok polgármesterei, továbbá a községi és körgyűzők a hiányok és hibák pótlása, illetve javítása végett kiküldött népszámlálási anyagot nem az ügy fontosságához mért gyorsasággal kezelik és azt néha két-háromszori sürgetés dacára sem küldik vissza, sőt némelyik hónapokra terjedő halasztást kér, míg egy nagy rész még csak nem is válaszol a hivatal megkeresésére és sürgetéseire.

Csak a vármegyei közönségének.

Felhívom a címet: sürgősen és erőlyesen utasítsa a r. t. városok polgármestereit, valamint a községi és körgyűzőket arra, hogy a m. kir. Központi Statisztikai Hivaltól a népszámlálási ügyben hozzájuk érkezett, vagy ezután érkező megkereséseknek haladéktalanul s a statisztikai hivatal által megszabott határidő alatt tegyenek eleget.

Csak a városok közönségének.

Felhívom a címet, intézkedjék aziránt, hogy a m. kir. Központi Statisztikai Hivatalból népszámlálási ügyben érkezett, vagy ezután érkező megkereséseknek haladéktalanul és a statisztikai hivatal által megszabott idő alatt elég tétessék.

Amennyiben pedig ezentul is késedelem mutatkoznék, Cim a mulasztókkal szemben szigorú megtorlást alkalmazzon, amint magam részéről is ezen rendelet végrehajtása körül netán felmerülő késedelmekért minden egyes konkrét panasz esetén a mulasztókat, tekintettel a szóban levő ügy fontos és sürgős voltára, szigorúan felelősségre fogom vonni.

Budapest, 1911. aug. 17-én, a miniszter helyett

Horváth Emil,
államtitkár.

Zemplénvármegyében és Sátoraljaujhelyen csupán párheti a késedelem, mégis megérezte a miniszterium, annyira sürgős neki a reform. Legkésőbb az őszön már együtt kell lenniök az adatoknak, amelyeknek szakszerű csoportosítása és feldolgozása a jövő választójogi reformjának legfontosabb előkészítő lépése. A választójog reformjának minden híve örömmel és meglelégedéssel veszi tudomásul a miniszterium szándékának és gyors munkálkodásának ez újabb bizonyítékát.

A sziniszazon.

Mezey Kálmán és a szinügyi bizottság.

— aug. 30.

Messzi hónapok mulva lesz csak aktuális a szini-szeszon, de sokkal komolyabb — egy kis város életében mindenesetre széles körből való — érdekek fűződnek hozzá, semhogy hallgatagon napirendre térhetnének Mezey Kálmán szinigazgató előmonkálatai fölött. Az új társulat névsorát közreadta már a Zemplén s foglalkozott azzal a szinügyi bizottság is, de meg van már állapítva a szezonoknak az rendje is, melylyel Mezey Kálmán sorra veszi majd a kerület stációit: — befejezett tények előtt állunk hát és alighanem biztos vonalakkal meg lehet már rajzolni az elkövetkező szezon képét. A szintársulat legnagyobb részében egészen ismeretlen, kezdő erőkből került össze s a kerület változatlanul annak a lehetetlen, összevissza valaminek maradt, ami mögöl nehezen hisszük, hogy elmaradhatna ugy anyagiakban, mint erkölcsiekben a deficit. A baj okára sokszorososan rámutatunk már s ma sem mondhatunk egyebet: amíg Eperjesen négy hónapon át kell robotolnia a szintársulatnak s a beregszászi szezon két teljes hónapot köt le: — addig a gyökerükig egészségtelenek maradnak a szini-viszonyaink és Ujhely sem várhatja a maga rozoga, elnyűtt színházának reneszánszát.

Az új társulattól három név ismerős csak. Gróf Csákyné Barna Manci a subrett, aki egészen apró társulatoknak volt a sztárja. A mult évben a neve elé odakerült a kilenc-águ grófi korona s most nyáron a budapesti Jardin de Parisban énekel pajkos kedvű szanzonekat. Szécsi Emma a koloraturénekesnő: — mintegy három évvel ezelőtt kedvesen, szimpatikusan állta meg a helyét az ujhelyi deszkákon, azóta azonban negyedrangú társulatokkal járta végig az országot. Deák Kornél eleven, agilis komikus, a többiek azután végig szürke, ismeretlen ikszek, kiknek színészi multjuk ha rosszat nem is, de jót sem mond.

Dókus Gyula alispán elnöklété alatt szombaton délután tartotta meg első gyűlését az ujonnan választott szinügyi bizottság. A bizottság tagjai: Alelnök: dr. Hornyay Béla; tagok: dr. Nagy Arthur, dr. Ligeti József, dr. Rosenthal Sándor, Fejes

István, dr. Ambrózy Ágoston, Widder Gyula, Éhlert Gyula, dr. Buza Barna, dr. Róth József, Kroó József. Kültagok: Fornszek Béla, Vass József, dr. Moskovics Vilmos, dr. Bajusz Zoltán, Görömbey Balázs, Reichard Sándor, Reichard Dénes.

A bizottság elnöke s jegyzője Éhlert Gyula lett s a megalakulás kimondása kapcsán konstatació a bizottság azt is, hogy a kültagok meghívása a szabályrendelet szerint a bizottság joga és feladata, azzal ezuttal mégis a képviselőtestület ált. és elűtötte a bizottságot attól a jogától, hogy maga hívassa meg a kültagjait. Az új társulat névsorát tudomásul vette a bizottság, miután azonban az új társulat tagjai nagyobb részt ismeretlen erkők, fenntartja magának azt a jogot, hogy az esetleg meg nem felelő tagokat a szinagazgatással az igényeknek és kívánalmaknak megfelelően újakkal pótolta majd. — Tudomásul vette a bizottság, hogy Mezey már megszerezte a helyhatósági engedélyt s az új helyi szezont december 1-től február 1-ig fog tartani. Mezey Kálmán azzal a kérelemmel fordult a város képviselőtestületéhez, hogy tekintettel a nagy anyagi veszteségre, melylyel az elmúlt színházi év mérlegét zárta le, szavazzon meg neki ezer korona rendkívüli szubvenciót. Farkas Andor polgármester véleményezés végett áttette a színházi bizottsághoz a kérelmet s a bizottság úgy határozott, hogy nem javasolja a szubvenció megszavazását. Azonban már legközelebb proponálni fogja a képviselőtestületnek, hogy a jövőre nézve emelje fel szubvenciót, mert máskülönben az igényeknek megfelelő társulatot aligha kaphatunk.

HIREK.

Az utca fia,

egy lerongyolt, harcabsabuszu csavargó — odaült a Kossuth Lajos szobrára s végigkönyökölte a talapzatot — valami jókedvű derűvel nézett végig a nyáresti alkonyba pólyált Ujhely fölött. A Wekerle-terén fehér világossággal ragyogott fel az ivilámpa, csupa tarka nyugsgó sokaság volt az utca: — a mi emberünk — ott a szobor talapzatán — egy nagy, kerek dinyét szedett elő, belehasított a bicskájával és azután jóízűen falatozni kezdett.

Heltai Jenőnek van egy apró verse. Arról szól, hogy ha majd szobrot állítanak neki és enyhe, illatos májusi esteiken szerelmes párok enyelegnek ott körülötte, hát ő diszkrétan el fogja fordítani a fejét. Hát ha a Kossuth Lajos szobra megelevenednék, bizony kemény, haragos tekintetek szikráznának némely urak felé. Hónapok óta áll a szobor, folyton-folyvást irjuk és panaszoljuk, hogy körül kell keríteni. A város el is határozta s csak amiatt késik hosszú heteken át, hogy bizonyos hatszáz koronát a városnak-e vagy a szoborbizottságnak kell magára vállalnia? Egy egyszerű kerítésről van szó, melylyel nemcsak architekturai szempontoknak tartozunk, de a melyet megkövetel a szobor is, ha azt akarjuk, hogy ne rajta próbálják meg vásott utcagyerekek a bicskájuk erejét. És mig vitáznak és viaskodnak a város és a szoborbizottság: — azalatt az a toprongyos, harcabsabuszu ur felül a szoborra és dinyét falatozik ott... (*)

— Egyházmegyei gyűlés. A felső-zempléni ref. egyházmegye tegnap Bánóczon Hütka József felső-zempléni esperes, hánóci lelkész és Dókus László egyházmegyei gondnok elnökelete alatt közgyűlést tartott.

— A szülők figyelmébe. Értesitem mindazon szülőket, kik négy gimnáziumot, reáliskolát, vagy négy polgári iskolát végzett gyermekeiket

felsőkereskedelmi tanfolyamra kívánják adni, hogy a Sátoraljujhelyben létesített községi felsőkereskedelmi iskola alsó osztályába a beiratások folyó évi szeptember hó 1., 2. és 4. napjain a városháza tanácstermében fognak megtartatni. Az iskolai év megnyitása szeptember 11-én lesz, az oktatás szeptember 12-én veszi kezdetét. A beiratás alkalmával 20 korona felvételi díj s az évi 200 korona tandíjből 50 korona fizetendő. Tandíjmérséklés iránti kérvények a város tanácsához intézendők s 1911. évi szeptember hó 30-ig adhatók be. A középső és felső osztály 1912. év szeptember havában fog megnyitattni. Farkas Andor, polgármester.

— A Zemplén Naptára. A Zemplén Naptára, mely nélkülözhetetlen kézikönyve a vármegye minden lakosának és mindenféle nagy elterjedtségnek örvend, ez évben is a szokott időben fog megjelenni. A naptár munkálataihoz már hozzá kezdtünk s a kérdőíveket is széjjel küldöttük már. Felkérjük mindazon társulatokat, magánvállalatokat, egyesületeket és intézményeket, melyek kérdőíveket nem kaptak s ímagukat naptárunkba felvételni óhajtják, hogy ebbeli szándékukról bennünket értesíteni sziveskedjenek. — A felvétel díjmentes. — A hirdetőfeleknek pedig ajánljuk, hogy naptárhirdetéseiket a jobb elhelyezés céljából már most jegyeztesék elő kiadóhivatalunkban.

— Csalás hamis fuvarlevelekkel. A budapesti törvényszék vizsgálóbírájának megkeresésére a sátoraljujhelyi rendőrség vasárnap letartóztatta és Budapestre szállította Schönfeld Herman bórkereskedőt. A letartóztatás indokál az a már ismert vád szolgált, hogy fiktív fuvarlevelekkel visszaélések történtek a Máv. kárára. A vád szerint Schönfeld összejátszott Erbach Emil előbb ujhelyi, majd munkácsi államvasuti raktárossal s hamis fuvarlevelekkel igazolva a tényleg fel nem adott árakat, azok értékéért perelték a magyar királyi kincstárt. — Erbach Emil már hetekkel ezelőtt letartóztatta a budapesti rendőrség, kihallgatásakor konokul tagadott, de újabb hírek szerint most megtört s bevallotta, hogy Schönfelddel összejátszva, károsította meg az államvasutakat. Schönfeld az előzetes vizsgálati fogság ellen ügyvédje, dr. Fried Lajos útján felfolyamodást jelentett be s 3400 koronát, azt az összeget, melylyel károsodott meg állítólag a kincstár, bírói letétbe helyezte.

— Halálóvás. Havas Antal szerencsi áll. el. iskolai, gazdasági ismétlő iskolai tanító, kiváló tanügyi munkás folyó hó 28-án élete 48-ik, tanítói működésének 29-ik évében, egy évi szenvedés után, Budapesten elhunyt. Földi maradványai folyó hó 30-án d. u. 3 órakor a róm. kath. egyház szertartásai szerint Budapesten, örök nyugalomra helyeztetett. Havas Antal halála híre Szerencs környékén mindenfelé igaz részvételt találkozik.

— Az ujhelyi postalópás. A nagy postalópás dolgában Kuzsók József postaszolga, aki az eltűnt postaszakot átvette, de át nem adta a mozgóposta kezelőjének, konokul tagad. A rendőrség már megszüntette a nyomozást s az iratokat az ügyészséghez tette át. Dr. Balogh István, a kassai postaigazgatóság titkára, aki itt a vizsgálatot vezette, a mult héten visszautazott Kassára. Elutazása előtt arra bírta Kuzsók feleségét, hogy férjét levélben vallomásra vegye rá. Kuzsók azonban erre is ártatlanságát hangoztatta. — A Munkácson ugyancsak a postalópás dolgában letartóztatott Csucs János volt postaszolgáról, a kinél kétezerháromszáz koronát találtak, kiderítették, hogy a pénzt váltóhamisítással szerezte.

— Követendő példa. A laborcsozói állami iskola gondnoksága nevében Karczab Pál gondnoksági elnök ünnepélyesen adta át Lewandowski Jenő laborcsozói áll. isk. igazgató-tanítónak a faiskola okszerű

kezeléséért és a gyümölcsfa tenyésztés előmozdításáért a Magyar Földhiteletintézet 200 koronás jutalomdíját és elismerő oklevelét. Lewandowski Jenő igazgató-tanítónak a folyó évben ez a második kitüntetés, mert ez évben már Ungvármegye Gazdasági Egyesülete is 50 koronával jutalmazta a faiskola kezelése körül teljesített lelkiismeretes fáradozását. A kettős kitüntetés szolgáljon buzdítással a felvidék azon tanítóinak, kik a faiskola kezeléssel fáradoznak s ezzel népünket a mai nehéz gazdasági viszonyok között egy fontos jövedelmi forráshoz juttatják.

— A beiratkozások küszöbén. Werner Sárka okl. cimbalom-tanár úr ezuton is az érdeklődők szives tudomására hozza, hogy Deák-utca 3. sz. alatt lévő cimbalom-iskolájában a beiratkozások már pénteken, szept. 1-én megkezdődnek, hol is tanítványai ezen speciális magyar hangszeren való játszásában, valamint a klasszikus zene elsajátításában alapos oktatást és kiképzést nyerne. — Szegénysorsuak tandíjengedményben részesülnek.

— Tisztviselőtelep Nagymihályon. Az a tarthatatlan állapot, ami Nagymihályban a lakások hiánya folytán állott elő, arra készítette Bereznay János vezető kir. járásbíró, hogy szövetkezeti alapon lakások építése által segítsen a bajon. Most tanulmányozza a budapesti szövetkezet alapszabályait és rövid idő múlva az érdeklődők elé kész alapszabály tervezettel fog állani. A terv igen kedvező feltételek mellett juttatná a tisztviselőket jó, egészséges, kényelmes és olcsó lakáshoz. Ezáltal egy csapásra megszűnne a lakás mizéria és nem lesz kénytelen a tisztviselő mérreg drágán megfizetni egy olyan lakást, mely attól eltekintve, hogy nem felel meg, még hozzá egészségtelen is. Csak üdvös eredményekkel járhat Bereznay akciója és kívánatos, hogy terve minél előbb sikerüljön.

— Szerelmes a halottasházban. Henccfalván elhalt Sztoka János, ott gyülekeztek az emberek a hallottasházban s odakerült Petro Mihály, egy mankón bigegő sánta ember is. Ittasan érkezett s annyira fejébe szállott a bor, hogy csakhamar megbotrántoztató szerelmi vallomásokot tett a bánatos özvegynek. A minden embert érzéstől ment magaviselete annyira felháborította Dobrászki Pált, hogy a sánta szerelmeitől elvette a mankót s azzal úgy elverte, hogy az orvosi vélemény szerint súlyos sérüléseket szenvedett. Az ügy a bíróság elé kerül és a felvidék közönsége érdeklődéssel várja, hogy a bíróság milyen álláspontot foglal majd el ebben a szokatlan ügyben.

— Orvtámadás. Molnár János, a Sárospataki Ujság felelős szerkesztőjét éjjel 11 órakor, midőn a Gazdakör helyiségéből hazafelé ment, Kispatak utcáján Bodnár András és Asztalos András előbbi 21, utóbbi 18 éves kispataki legények, a setétben vasbotokkal felfegyverkezve orozva megtámadták s a fejére három ütést mérve, súlyosan megsebesítették. A legényeket állítólag az indította a véres bosszúállásra, hogy Molnár János Bodnárnak anyját a f. hó 20-án megtörtött népünnepélyről, miután jegy nélkül ment oda, sértő szavakkal illetve, kiutasította.

— Új róm. kath. polgári leányiskola. Tisztelettel adjuk köz tudomásul, hogy Homonnán a folyó év szept. elején új, róm. kath. négyosztályu polgári leányiskola létesül; illetve a már 15 éve fennálló felső leányiskola rendes polgári iskolává lett szervezve, amely iskolánál okl. polg. isk. tanerők lesznek alkalmazva. Az évi tandíj valláskülönbség nélkül 60 kor., kitoktatási díj 10 kor., felvételi, könyvtár és értesítői díj 10 kor. — Francia nyelv, zongora és festő órák a t. szülők kívánságára külön díjazás mellett adatnak. Beiratás folyó évi szept. 1-én, 2-án és 4-én d. e. 9—12-ig, d. u. 3—5-ig. Szept. 5-én reggel 9

órákor „Veni Sancte” után az iskola ünnepélyes megnyitása. Itt még megemlítjük, hogy az iskola mellett létezik a „Magyarok Nagyszonyáról” nevezett nővérek vezetése alatt egy internátus, amelyben havi 40 kor. a teljes ellátási díj. Intézeti ruha és iskolai kiadások külön számíttatnak. Az internátusról részletes prospektust bárkinek szivesen küld az intézet főnöknője. Az internátusba elemi isk. leányok is felvétetnek. Homonnán, 1911. aug. hóban. Az igazgatóság.

♂ A világ legjobb szappana: A Grand Fayence szappan, ára: 1 korona 50 fillér.

— Ellátás. Gimnáziumi vagy polg. iskolai tanulók teljes ellátást nyerhetnek intelligens uri családnál. — Bővebbet Deák-utca 10. sz. alatt.

— Nagyszabedi földhitelet intézet kölcsönt közvetítő ügynöksége törlesztéses jelzőlog körcsönöket nyújt oly előnyös feltételek mellett, amit semmi más intézet nem nyújthat. Megbízásokat elfogad és részletes utbaigazítással szolgál Dunky Kálmán megbízottja Széchenyi-tér 9. (Fénykép. műterem Juhász-féle ház.)

— Teljes ellátást kaphat kizárólagosan uri izr. család 10—13 éves fia elsőrangú intelligens házból, jeles tanuló mellett, tágas külön szobában

TANÜGY.

— A beiratás a sátoraljujhelyi állami polgári leányiskolában az 1911/12-ki tanév szeptember hó 1-én veszi kezdetét. A magántanulók javítóvizsgálata szept. 1-én délelőtt 10 órakor, a rendes tanulóké délután 2 órakor tartatik meg. A beiratás az I. osztályba szept. 4-én, a II. osztályba 5-én délelőtt 8—11-ig, a III. osztályba szept. 6-án délelőtt 8—11-ig és a IV. osztályba ugyanazon napon délután 2—5-ig eszközöltetik. A felvételi, illetőleg tantervkülönbözeti vizsgálatok szept. 4 és 5-én délután 2—5-ig lesznek megtartva. Szept. 7-én az iskolai évet megnyitják. A rendes tanítás szept. 9-én kezdődik. Figyelmeztetjük a t. szülőket, hogy az I. és II. osztályba 56—56 tanulóval többet helyszűke miatt föl nem vesznek. Az iskolai, születési és himlőoltási bizonyítványokat a tanulók hozzák magukkal. Tan- és beirásai díj egész évre 13 kor. 20 fill. Kiváló előmenetelű és szegénysorsu tanulók szülői tandíjmentességért is folyamodhatnak. — A sátoraljujhelyi állami elemi iskolában az 1911—12. tanévre a beiratások a következő sorrendben fognak megtartatni: Szept. 1-én és 2-án 8—12 óráig az I., 4. és 5-én a II., 6. és 7-én a III., 9-én a IV., 11-én az V—VI. osztályba. Az I. osztályba iratkozó gyermekek szülői figyelmeztetnek, hogy a születési anyakönyvi kivonatot a beiratás előtt szerezzék be, mert születési igazolvány nélkül senkit sem veszünk fel. A többi osztályokba előző évi bizonyítványaik alapján vétetnek fel a növendékek. A beiratási díj 50 fillér. Tintapénz 10 fill. Tandíj nincs. — A st. quó izr. anyahitk. elemi iskolájában az 1911—12. tanévi beiratások szept. 3—6-ig lesznek a hitk. irodai helyiségében megtartva. A tanuló tartozik előző évi iskolai, az I. osztályra pedig születési bizonyítványát bemutatni. A rendes előadás szept. 10-én veszi kezdetét. — Egyben értesítjük az érdekelte szülőket, hogy a leányisk. tanítónő személyében változás lesz. Az iskolaszék.

— Felhívás. A keresk. tanoncsiskolai beiratások szept. 3-tól 10-ig az isk. tanácstermében naponként d. u. 5 órától lesznek megtartva. Felkérem ezuton a t. főnök urat, hogy tanulóikat e határidőn belül irassák be. A be nem irt tanulók, mint mulasztók lesznek az iparhatósághoz bejelentve. Szabó Jakab, isk. igazgató.

Felelős szerkesztő: Dr. Adriányi Béla. Helyettes szerkesztő: Bobos Hugó. Gyűjtője: Éhlert Gyula.

Világhírű és olcsó természetes ásványvíz!

Gróf Schönborn-Buchheim Károly
beregmegyei uradalmából

A Iuhi Erzsébet

gyógyforrás

Gyomorbajok elleni specificum.

Elsőrangú üdítő és asztali ital!
Egyenrangú a Giesshüblivel!

Polenai gyógyforrás

Elsőrangú diatetikus víz, legüdítőbb
asztali víz. Borral vegyítve kitűnő, tej-
vel vegyítve a legjobb nyálkaoldó szer.
Egyenrangú a krondorfi vízzel.

Szolyvai gyógyforrás

Dr. Káhl, dr. Bóka, dr. Widder-Hof-
fer, dr. Than, dr. Irsai Arthur, dr. Fodor
József tanár urak és számos orvosi
tekintélyek nyilatkozatai alapján ki-
tűnő sikerrel ajánlják étvágytalan-
ság és gyomormegbetegedéseknél.

Kitűnő ízű ital, igen üdítő víz!
Egyenrangú a bitini vízzel!

Vezérképviselet és raktár:

Berkovits Hani kereskedőnél
Sátoraljaujhely (Vörösökör épület.)

Nagyobb gépgyár megbízható

képviselőt

keres Sátoraljaujhelyben fel-
lítandó bizományi raktár vezeté-
sére. Óvadék megállapodás szer-
int. Ajánlatok Blockner J. hir-
dető irodájába, Budapest, IV.,
Simmelweis-utca 4. „MOTOR
2055” jelige alatt köldendők.

Zemplén-Ladmóczy Mész- és Agyagipar
Részvénytársaság Sátoraljaujhely.

Ajánljuk a t. építő, építész
és mészkereskedő urak szives
figyelmébe az általunk kizárólag
fával égetett, teljesen kőmentes

I. rendű

darabos meszet,

mely kiadós voltánál fogva az
összes hazai termékeket felül-
mulja.

Levélbeli megkeresésre azon-
nal válaszolunk, távirati meg-
rendeléseket elfogadjuk.

Zemplén-Ladmóczy Mész- és Agyagipar
Részvénytársaság.

Sürgőhycsim: Mészársaság Saujhely.

Telefon szám: 32.

Agár.

2 öreg iskolázott és 2
fiatal agár eladó. Érdek-
lődők forduljanak herceg
Windisch-Grätz Lajos
titkári hivatalához Sáros-
patakon.

Üzlet áthelyezés

és nagyobbítás miatt

AZ ÖSSZES ÁRUK

alkalmi árban.

Sok cikk félárban is.

Teljes üzleti berendezés

minden elfogadható árban.

Szegő Sándor,

divatruházában Sátoraljaujhely, Fő-tér.

Az eladásra kerülő cikkek közül különösen kiemelendők:

Angol kosztümök
Női felöltők
Blouzok
Aljak
Jouponok
Ponyolák

Gyermekruhák
Fehérneműek
Harisnyák
Keztyűk
Valódi amerikai fűzők
Ruhadiszek.

Mindenféle kézzel készített

HORDÓ

kapható

Goldstein Sámuel

hordógyárában

Sátoraljaujhely, Kazinczy-u. 90.

MEGHIVÓ.

A Sátoraljaujhelyi Takarékpénztár

t. részvényesei

folyó évi szeptember hó 24-én délelőtt 11 órakor

az intézet saját helyiségében tartandó

rendkívüli közgyűlésre

ezenel meghivatnak.

Tárgy:

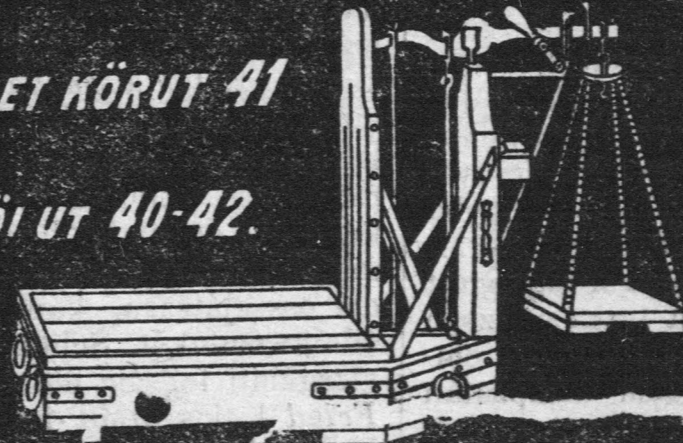
Az alaptőke felemelése.

Sátoraljaujhely, 1911. augusztus 26.

Az igazgatóság.

MAGYAR MÉRLEG-ÉS GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG. BUDAPEST

IRODA:
ERZSÉBET KÖRUT 41
GYÁR:
GYÖMRÖI UT 40-42.

ELSŐRENDÜ
GAZDASÁGI, KERESKEDELMI ÉS VASUTI
MÉRLEGEK.
KÉPVISELŐK KERESTETNEK.

LEGUJABB SZERKEZETŰ

CZIMBALMOK

Schunda V. József

cs. és kir. udvari hangszer-
gyáros hírneves gyármányaiból

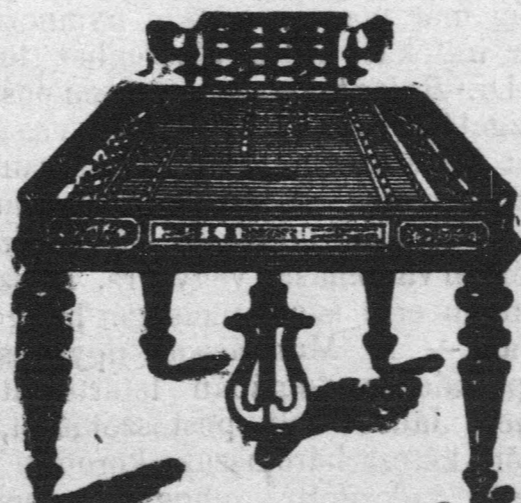
állandó bizományi raktár

van

Werner Sárka

cimbalom-magániskolájában

Sátoraljaujhely, Deák-utca 3. sz. alatt

Igen kedvező részletfizetési módokat.

Vidéki megrendeléseket azonnal szállít.